

Тенденції міжнародної трудової міграції та її вплив на соціально-економічний розвиток країни

Черномаз К.Г.

аспірант

Запорізького національного технічного університету

Овсяк Є.В.

студент

Запорізького національного технічного університету

Коваленко Є.В.

студент

Запорізького національного технічного університету

Стаття присвячена дослідженню тенденцій міжнародної трудової міграції. Проаналізовано та систематизовано причини виникнення та існування міжнародної трудової міграції. На міжнародному та національному рівнях досліджено сучасні процеси міграції та їх вплив на соціальний та економічний розвиток країни. Окреслено позитивні та негативні наслідки міграції. Обґрунтовано необхідність спільної з ЄС державної координації та контролю міграційних потоків України з метою захисту народонаселення країни та зростання інтеграційних процесів нашої держави у глобальному просторі.

Ключові слова: міжнародна трудова міграція, демографічна ситуація, грошові перекази мігрантів, реінтеграція мігрантів, міграційна політика.

Черномаз Е.Г., Овсяк Е.В., Коваленко Е.В. ТЕНДЕНЦИИ МЕЖДУНАРОДНОЙ ТРУДОВОЙ МИГРАЦИИ И ЕЕ ВЛИЯНИЕ НА СОЦИАЛЬНО-ЭКОНОМИЧЕСКОЕ РАЗВИТИЕ СТРАНЫ

Статья посвящена исследованию тенденций международной трудовой миграции. Проанализированы и систематизированы причины возникновения и существования международной трудовой миграции. На международном и национальном уровнях исследованы современные процессы миграции и их влияние на социальное и экономическое развитие страны. Определены положительные и отрицательные последствия миграции. Обоснована необходимость совместной с ЕС государственной координации и контроля миграционных потоков Украины с целью защиты народонаселения страны и роста интеграционных процессов нашего государства в глобальном пространстве.

Ключевые слова: международная трудовая миграция, демографическая ситуация, денежные переводы мигрантов, реинтеграция мигрантов, миграционная политика.

Chernomaz E.G., Ovsyak E.V., Kovalenko E.V. TENDENCIES OF INTERNATIONAL LABOR MIGRATION AND ITS IMPACT ON THE SOCIO-ECONOMIC DEVELOPMENT OF THE COUNTRY

The article is devoted to the study of trends in international labor migration. Analyzed and systematized the causes of the emergence and existence of international labor migration. At the international and national levels, modern migration processes and their impact on the social and economic development of the country have been studied. Positive and negative effects of migration are identified. The necessity of joint with the EU state coordination and control of migration flows of Ukraine with the aim of protecting the population of the country and the growth of the integration processes of our state in the global space is substantiated.

Keywords: international labor migration, demographic situation, migrant remittances, migrant reintegration, migration policy.

Постановка проблеми у загальному вигляді. У процесі розвитку країн світу важливого значення набуває міжнародна трудова міграція. Під впливом глобалізації, нерівномірного розвитку різних регіонів, демографічної ситуації у приймаючих країнах, руху прямих іноземних інвестицій та грошових

переказів мігрантів, розвитку транспорту, засобів зв'язку та інформаційних технологій відбуваються зміни у структурі та напрямках міжнародних міграційних потоків, що, в свою чергу, метаморфує характер та вплив міграційних процесів на розвиток країн світу. У цьому контексті особливо значення набуває

дослідження особливостей міжнародної трудової міграції та її впливу на економічний та соціальний розвиток країн.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Дослідженням процесів регулювання міжнародної міграції трудових ресурсів займалися такі зарубіжні науковці як: Т. Андерсен, В. Бьонінг, А. Вільямс, К. Дустан [1], М. Каханець [2], Д. Мессі, М. Міллер, Д. Ратха [3] та ін. Вагомий внесок у процес дослідження теоретичних і практичних проблем міжнародної трудової міграції в країнах з трансформаційною економікою зробили українські вчені: О. Бербець, М. Вербовий, О. Вишневська, О. Власюк, А. Гайдуцький [4], В. Геєць, І. Гнибіденко, Т. Драгунова, О. Клименко, Ю. Курунова, Ю. Макогон, О. Малиновська, В. Мамонова, В. Мойсей, Т. Петрова, О. Позняк [5], М. Романюк, А. Румянцев, С. Сардак, А. Філіпенко, Ю. Цевух, О. Чернега, К. Шиманська, М. Шульга та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Незважаючи на те, що низка важливих аспектів міжнародної трудової міграції знайшла відображення у працях багатьох дослідників, залишаються недостатньо висвітленими тенденції міжнародної трудової міграції та її вплив на соціально-економічний розвиток України. Тому сьогодні існує необхідність різнобічного вивчення питання теоретико-методичного та практичного забезпечення кількісної оцінки впливу міграційних потоків на основні макроекономічні показники країни.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою статті є виокремлення тенденцій розвитку міжнародної трудової міграції та з'ясування її впливу на економічний та соціальний розвиток країн.

Виклад основного матеріалу дослідження. З початком розвитку глобалізації вільний рух товарів і капіталу вимагав вільного переміщення й людських ресурсів. Сьогодні масові міграційні процеси стали фактором подальшої інтеграції, вони сприяють формуванню нових і розширенню вже існуючих торговельних, економічних, культурних і політичних зв'язків між державами. Але водночас породжують низку соціальних, економічних та політичних проблем. Тому міжнародна трудова міграція є напрочуд суперечливим соціально-економічним явищем. Виходячи з класичних причин міжнародної міграції важливо зауважити, що здебільшого міграція населення відбувається з низькорозвинутих країн до країн з порівняно високим рівнем життя. Для прикладу основними причинами виїзду

громадян України за її межі вважають: безробіття (22,82 %), зростання цін (22,52 %), невідплата заробітної плати (20,72 %), зростання злочинності (18,02 %), проблема бідності (15,92 %) [6]. Проте останнім часом напрями міжнародної міграції часто диверсифікуються зі зміною економічних та політичних умов в окремих країнах, регіонах та в світовому господарстві в цілому. При цьому до основних факторів, що зумовлюють напрями міжнародних трудових потоків відносять: старіння населення, перенасиченість окремих галузей робочою силою, відмінності в рівні економічного розвитку окремих країн.

Серед цих факторів чільне місце займає взаємозв'язок демографічної ситуації з міграцією. У найпростішому вигляді вплив міграції на структуру населення країн чи регіонів можна представити таким чином:

– для країн/регіонів масового виїзду. Вікова структура населення погіршується за рахунок двох основних процесів: безпосереднього зменшення кількості й частки населення країни та зниження кількості дітей, які могли б народитися;

– для країн/регіонів масового в'їзду ситуація протилежна. Вливаючись в новий соціум, мігранти, виконують «омолоджуючу» функцію на території країни.

За особливостями сучасної вікової структури світ ділиться на два протилежні табори – країни зі старіючим населенням (розвинені країни світу, які пройшли через демографічний перехід) і країни з молодим населенням. До числа перших входять майже всі європейські країни, США, Японія, Росія. Дуже скоро до них приєднається і Китай. Посилення старіння вже зараз призводить до надмірного соціального навантаження на бюджети розвинених країн, а в порівняно недалекій перспективі (приблизно через 30 років) може викликати негативні зміни в економіці. Одне з найбільш консервативних рейтингових агентств Standard&Poog's вважає, що до 2050 року обсяг заборгованості, пов'язаної із дедалі вищими витратами на соціальне забезпечення та охорону здоров'я, може скласти більше 200 % від ВВП таких країн, як Франція і Німеччина. У зв'язку з цим міграція залишається єдиною можливістю компенсувати дефіцит працездатного населення та вирішити проблему вікового розподілу населення в розвинених країнах світу.

Доцільно зауважити, що демографічна ситуація в країні характеризується цілою системою різних показників. Крім показників, що

прямо впливають на формування трудових ресурсів, таких як народжуваність, смертність, природний приріст населення та ін., для більш детальної характеристики демографічної ситуації використовуються спеціальні показники, серед яких: очікувана тривалість життя, коефіцієнт смертності за причинами смерті, коефіцієнт дитячої смертності, вікові коефіцієнти народжуваності і смертності, коефіцієнт депопуляції населення, загальний коефіцієнт шлюбності та розлучень (табл. 1).

З поданої вище таблиці слідує, що з переліку досліджуваних країн найкраща демографічна ситуація прослідковується в Ізраїлі та Південно-Африканській Республіці, проте в останній вона нівелюється високим коефіцієнтом дитячої смертності. З досліджуваних країн старіння населення яскраво спостерігається в Італії, Японії та Україні. Не менш важливою складовою, що впливає на кількісні зміни населення, є міграційні процеси. Скорочення кількості населення внаслідок міграційних процесів становить близько 1/3 частини від загального обсягу кількісних втрат. Важливо зауважити, що зростання кількості розлучень, дитячої смертності, зниження кількості шлюбів, масовий виїзд з країни характеризує сучасний стан демографічної ситуації в Україні як критичний, що за певних умов може перетворитися на масштабну демографічну катастрофу.

Слід підкреслити, що міжнародна трудова міграція здійснює великий вплив на

соціально-економічний розвиток країн світу. Країни-реципієнти звісно мають значні переваги як в соціальному, так і в економічному аспектах. Але міжнародна міграція робочої сили є суперечливим явищем, яке здійснює як позитивний, так і негативний вплив на розвиток ринко- і в країнах-донорах. Так грошові перекази мігрантів стали суттєвим джерелом фінансування країн з трансформаційною економікою. Найбільші потоки переказів прямують до таких країн, як Індія, Мексика, Китай, Філіппіни й Франція. У деяких країнах потоки грошових переказів мігрантів формують досить високу частку ВВП. В 2017 році частка грошових переказів мігрантів по відношенню до ВВП склала 38,7% у Таджикистані, 40,7 % у Республіці Молдова, 31,5 % у Непалі, 34,6 % у Тонго. В свою чергу, найбільше грошових переказів надходить з США (понад 100 млрд. дол. США), Швейцарії та Саудівської Аравії [7]. За дослідженнями Л. О. Курія до основних механізмів впливу грошових переказів на розвиток країн походження мігрантів відносяться:

- грошові перекази стають важливим джерелом матеріального існування населення особливо в країнах, що розвиваються і стимулюють складні для суспільства макроекономічні реформи;
- грошові перекази позитивно впливають на поточний рахунок платіжного балансу;
- кошти мігрантів можуть стати ресурсом залучення в облігаційні позики, спрямовані на розвиток економіки;

Таблиця 1

Основні демографічні показники країн світу у 2017 р., %

Країна	Загальний коефіцієнт народжуваності	Загальний коефіцієнт смертності	Загальний коефіцієнт шлюбності	Загальний коефіцієнт розлучень	Коефіцієнт дитячої смертності (на 1000 народжених)
США	12,41	8,33	6,9	3,2	5,23
Нова Зеландія	12,5	6,5	4,8	2,0	3,9
ПАР	19,9	9,6	3,5	0,6	29,1
Італія	7,5	9,4	3,4	1,6	2,55
Ірландія	13,0	6,3	4,7	0,7	2,57
Польща	10,3	10,0	5,1	1,7	3,9
Ізраїль	21,2	5,0	6,5	1,8	2,63
Китай	11,9	7,5	9,3	2,8	10,1
Індія	18,8	7,3	7,8	1,4	35,4
Японія	7,6	10,7	5,0	1,7	1,8
Швеція	11,9	9,1	5,0	2,0	2,05
Росія	12,6	12,5	9,2	4,8	7,1
Австралія	12	6,4	4,8	2,0	3,4
Україна	10,3	14,4	6,7	2,8	8,12

Джерело: розроблено авторами на основі [7; 8]

– грошові перекази стали ефективним інструментом боротьби з бідністю, набули характеру «самопоміги»;

– грошові перекази збільшують заощадження населення, сприяють активізації економічного розвитку;

– грошові перекази – засіб диверсифікації ризиків під час кризових періодів життєдіяльності домогосподарств.

Грошові перекази трудових мігрантів зробили вагомий внесок у зниження бідності в країнах із низьким рівнем доходу, що відображається в зростанні рівня ВВП на душу населення та покращення загального економічного стану в країнах, що розвиваються. При включенні грошових переказів мігрантів у дохід домогосподарств, кількість бідних домогосподарств знижується. Грошові перекази працюючих мігрантів сьогодні є другим за обсягом джерелом зовнішнього фінансування економік країн, що розвиваються, та країн з перехідною економікою. Обсяги цих переказів в декілька разів перевищують обсяги фінансових коштів з метою допомоги розвитку, які спрямовані у країни, що розвиваються. У 2017 році грошові перекази мігрантів склали понад 700 млрд. дол. США, тоді як офіційна допомога розвитку (ОДР) складала лише 300 млрд. дол. США (більше ніж в 2 рази менше) [8]. Варто зауважити, що грошові перекази трудових мігрантів забезпечують надходження іноземної валюти і позитивно впливають на рахунок поточних операцій платіжного балансу країни (ПБ). Реалії економічного буття свідчать, що в країнах з низьким і середнім рівнем доходу за рахунок переказів фінансується біля 70% дефіциту ПБ. У дослідженнях Світового Банку відмічається, що перекази можуть покращувати кредитоспроможність і доступ до міжнародних фінансових ринків у країнах Європи і Центральної Азії. Крім того вони не створюють ніяких зобов'язань (таких як обслуговування боргу) перед іншими державами.

Для України грошові перекази мігрантів є важливим джерелом доходу більшості домо-

господарств, члени яких працюють за кордоном. Основними цілями, за якими витрачаються отримані кошти, є поточне споживання, придбання товарів першої необхідності та довготермінового використання придбання нерухомості, освіта та ін. В 2017 році обсяг грошових переказів мігрантів в Україну склав більше 9 млрд. дол. США. Завдяки цьому за розрахунками Світового Банку Україна увійшла до переліку країн найбільших одержувачів переказів від мігрантів. В абсолютному об'ємі, міжнародні економічні інститути відводять Україні дев'яте місце серед країн з середнім рівнем доходу, які отримують грошові перекази від трудових мігрантів, у світі, та перше місце у Східній Європі та колишньому Радянському Союзі. За офіційними оцінками, щорічні грошові перекази, у тому числі відправлені через офіційні та неофіційні канали, збільшуються одночасно із зростанням кількості працюючих мігрантів, що виїжджають з України. За даними Національного банку України, по неформальним каналам в Україну надходять приблизно 13–14% грошових переказів [8]. Національний банк України удосконалив методіку підрахунку обсягу приватних грошових переказів в Україну та уточнив їх оцінку за 2015–2017 рр. На основі оновленої методіки Національний банк перерахував квартальні та річні обсяги приватних переказів за останні три роки і, як наслідок, їх оцінки збільшено (табл. 2).

При цьому більшість українських домогосподарств, серед членів родини яких є працюючі мігранти за кордоном (66%), отримують грошові перекази на регулярній основі. В результаті, нова методіка істотно підвищує якість і точність оцінки обсягу приватних переказів і, відповідно, обсяг платіжного балансу. Аналіз грошових переказів працюючих мігрантів, які перебувають за кордоном тривалий період і відправляють грошові перекази свідчить, що існує прямий зв'язок між віком відправників грошових переказів та їх більшою схильністю до регулярних грошо-

Таблиця 2

Вплив грошових переказів з-за кордону на економічні показники України, 2015–2017 рр.

Показник	2015		2016		2017	
	початково	перерахунок	початково	перерахунок	початково	перерахунок
грошові перекази, млрд. дол. США	5,2	7	5,4	7,5	7,3	9,3
сальдо поточного рахунку платіжного балансу, %	-0,2	+1,8	-3,7	-1,4	-3,5	-1,6

вих переказів (від 42% відправників грошових переказів у віці 18-29 років до 75% осіб у віці 45-65 років). Отже, одружені працюючі мігранти, які мають намір повернутися до своєї держави та об'єднатися з сім'єю, більш схильні відправляти грошові перекази на регулярній основі, ніж молоді люди. Отже, схильність до грошових переказів здебільшого пов'язана саме з віковою групою відправників: чим старше відправник, тим частіше здійснюються грошові перекази. За даними НБУ обсяг приватних грошових переказів в Україну в 2017 році склав 9,3 млрд. дол. США, або 8,4% щодо ВВП. В кінці 2018 року очікується зростання обсягу грошових переказів в Україну від працюючих мігрантів на 24,7%, тобто близько 11,6 млрд. дол. США [8]. Це позитивно впливає на курс національної валюти. Потік валютних переказів у країну стимулює грошово-кредитну систему, але зниження трудових ресурсів негативно впливає на економіку держави в цілому.

Вище зазначені тенденції українські дослідники обґрунтовують як появу «міграційного капіталу», який формується переказами працюючих мігрантів і складає окрему складову міжнародного ринку капіталу, вагому частину внутрішнього ринку капіталу та ВВП України. Із-за міграційних процесів у національній економіці поступово формується дефіцит трудових ресурсів, що негативно позначається на діяльності фірм. Трудова міграція, має безперечно і позитивні сторони. За словами українського вченого О. Позняка, переважна більшість українців працюють за кордоном нетривалий час в сусідніх Польщі, Чехії, Угорщині та Росії. Більш тривале перебування за кордоном властиве працюючим мігрантам, які виїжджають до віддалених держав: Італії, Іспанії, Португалії, Греції, Німеччини. Тому короткочасна трудова міграція може бути вигідною і для України, і для приймаючих держав, якщо домовитися з ними про сприяння працевлаштуванню мігрантів за умови, що вони повернуться додому через певний час.

Важливо зауважити, що з початку 2018 року в Україну найбільше надійшло грошових переказів з США (14%), Ізраїля (12%), Італії (9%), Польщі (7%), Росії (6%) [8]. У цьому контексті варто зауважити, що частка переказів з США за останні роки мало змінилася. У той же час Росія і Польща змінили один одного у рейтингах, адже ще в 2015 році Польща давала 19% переказів, тоді як РФ – 26,4%. В 2017 році грошові перекази з Польщі склали третину усіх від загальної кількості переказів.

Міжнародна міграція робочої сили є одним з найважливіших процесів сучасності, яка набуває все більшого значення в контексті економічних, демографічних та соціальних проблем і збільшення кількості міжнародних мігрантів у світі. В Україні, як і для більшості країн, вона супроводжується низкою позитивних на негативних наслідків (рис. 1).

Слід підсумувати, що грошові перекази мігрантів стали важливим джерелом зовнішнього фінансування для країн, що розвиваються, вони допомагають знизити рівень бідності, стимулюють споживчий попит, можуть впливати на зростання виробництва і бути джерелом інвестування, якщо держава впроваджує сприятливі економічні і політичні умови. Головний негативний наслідок трудової міграції для країни – це скорочення населення у країнах-донорах та стрімке зростання у країнах-реципієнтах. Вказані негативні наслідки зумовлюють необхідність поступового переходу від стихійного, некерованого потоку мігрантів до свідомого упорядкування відтворення населення. Для вирішення цього завдання потрібні спільні дії всього світового співтовариства і створення міжнародного механізму впливу на процеси народонаселення. При цьому основною умовою досягнення поставленої мети є соціально-економічна перебудова всіх сфер життя населення.

Висновки з цього дослідження. Тенденції міжнародної трудової міграції здійснюють великий вплив на розвиток країни. У сучасних умовах виїзд українських громадян на роботу закордон перетворився не лише на найчисленніший, а й на найбільш значущий для суспільства міграційний потік, що має численні економічні, психологічні, світоглядні, культурні, політичні та інші наслідки. Найближчим часом у зв'язку з тривалою економічною кризою, бойовими діями та скороченням трудової міграції до Росії слід очікувати зростання потоку працюючих мігрантів з України до ЄС. Породжені міграцією виклики та проблеми вимагають від уряду України та ЄС адекватних дій, що мають бути реалізовані через засоби міграційної, соціальної, економічної, зовнішньоекономічної політики, захисту прав людини тощо. Таким чином, процеси української міграції є нагальним питанням сьогодення та важливим фактором соціально-економічного розвитку країни. Правильне міжнародне та українське державне координування цього явища допоможе подолати системні кризи в економіці та спонукатиме зростанню інтеграційних процесів у глобальному просторі.

Рис. 1. Наслідки трудової міграції для соціально-економічного розвитку України

ЛІТЕРАТУРА:

1. Dustmann C., Frattini T. Immigration: The European Experience. IZA Discussion Paper No. 6261. Bonn: Institute for the Study of Labor, 2011. 49 p.
2. Kahanec M., Zimmermann K.F. High-Skilled Immigration Policy in Europe. IZA Discussion Paper No. 5399. Bonn: Institute for the Study of Labor, 2010. 40 p.
3. Ratha D., Eigen-Zucchi C., Plaza S., Wyss H. and Yi S. Migration and Development Brief 21. Migration and Remittance Flows: Recent Trends and Outlook, 2013-2016. Washington: D.C., World Bank, Migration and Remittances Team, Development Prospectus Group, 2013. 29 p.
4. Гайдучкий А.П. Характерні риси української трудової міграції за кордон. Економіка та держава. 2010. № 9. С. 88-92.
5. Позняк О. В. Методологічні проблеми реформування статистики зовнішніх міграцій. Зайнятість та ринок праці. К., 2002. Вип. 16. С. 46-56.
6. European qualifications framework (EQF). URL: <http://www.cedefop.europa.eu/bg/events-and-projects/projects/european-qualificationsframework-eqf>.
7. World Migration Report 2017 – The Future of Migration: Building Capacities for Change. – Geneva: International Organization for Migration, 2017. 273 p.
8. Державна служба статистики України: офіційний веб-сайт. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>

REFERENCES:

1. Dustmann C., Frattini T. Immigration: The European Experience. IZA Discussion Paper No. 6261. Bonn: Institute for the Study of Labor, 2011. 49 p.
2. Kahanec M., Zimmermann K.F. High-Skilled Immigration Policy in Europe. IZA Discussion Paper No. 5399. Bonn: Institute for the Study of Labor, 2010. 40 p.
3. Ratha D., Eigen-Zucchi C., Plaza S., Wyss H. and Yi S. Migration and Development Brief 21. Migration and Remittance Flows: Recent Trends and Outlook, 2013-2016. Washington: D.C., World Bank, Migration and Remittances Team, Development Prospectus Group, 2013. 29 p.
4. Gaiducky A. P. Characteristic features of Ukrainian labor migration abroad. Economy and the state. 2010. No. 9. P. 88-92.
5. Poznyak O. V. Methodological problems of reforming the statistics of external migrations. Employment and labor market. K., 2002. Vip. 16. P. 46-56.

6. European qualifications framework (EQF). URL: <http://www.cedefop.europa.eu/bg/events-and-projects/projects/european-qualificationsframework-efq>.

7. World Migration Report 2017 – The Future of Migration: Building Capacities for Change. Geneva: International Organization for Migration, 2017. 273 p.

8. State Statistics Service of Ukraine: official website. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>.

Trends in international labor migration and its impact on the socio-economic development of the country

Chernomaz K.G.

Postgraduate Student of the Department of International Economic Relations,
Zaporizhzhya National Technical University

Ovysak E.V.

Master,
Zaporizhzhya National Technical University

Kovalenko E.V.

Student,
Zaporizhzhya National Technical University

In the process of developing countries of the world, international labor migration is becoming increasingly important. Under the influence of globalization, the uneven development of various regions, the demographic situation in the host countries, the movement of foreign direct investment and money transfers, the development of transport, communications and information technologies, changes in the structure and directions of international migration flows, which, in turn, Metamorphic character and influence of migration processes on economies of the world. In this context, the study of the peculiarities of international labor migration and its impact on the economic and social development of countries is particularly important.

Based on the classical causes of international migration, it is important to note that, for the most part, the migration of the population comes from underdeveloped countries to countries with a relatively high standard of living. For example, the main reasons for leaving Ukrainian citizens are: unemployment (22,82%), price growth (22,52%), non-payment of wages (20,72%), crime growth (18,02%), hunger (15,92%). Among these factors, the interconnection of the demographic situation with migration is of paramount importance. The reduction in the population due to migration processes is about 1/3 of the total amount of quantitative losses. It is important to note that the mass exodus from the country, the increase in the number of divorces, child mortal-

ity, and the decline in the number of marriages characterizes the current state of the demographic situation in Ukraine as a critical one that, under certain conditions, can turn into a massive demographic catastrophe.

International labor migration is a controversial phenomenon, since it has a positive and negative impact on the development of market relations in donor countries. So remittances from migrants have become an essential source of financing for countries in transition. In 2017, the volume of remittances to migrants in Ukraine amounted to more than \$ 9 billion. USA. Due to this, according to the World Bank's calculations, Ukraine was included in the list of the largest recipients of transfers from migrants. Due to an increase in private transfers, the volume of the balance of payments increases. It also has a positive effect on the rate of the national currency. The flow of currency transfers to the country stimulates the monetary system, but the reduction of labor force negatively affects the economy of the state as a whole.

In these conditions, there is a need for a gradual transition from a spontaneous, uncontrolled flow of migrants to deliberate streamlining of population reproduction. To solve this problem, joint actions of Ukraine and the entire world community are needed, and an international mechanism for influencing population processes is needed. At the same time, the main condition for achieving the goal must be social and economic restructuring of all spheres of life of the population of Ukraine.